

Міністерство освіти і науки України

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АВТОМОБІЛЬНО-ДОРОЖНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник ректора

проф. _____ І.П. Гладкий

« ____ » _____ 2013 р.

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

з дисципліни «Аналіз міжнародних проектів»
(за вимогами кредитно-модульної системи навчання)

Галузь знань –

0305 «Економіка та підприємництво»

Напрямок підготовки –

6.030503 «Міжнародна економіка»

Робоча навчальна програма складена д.е.н., завідувачем кафедри Міжнародної економіки Бабичем Д.В., к.е.н., доцентом кафедри Міжнародної економіки Болдовською К.П., ас. кафедри Міжнародної економіки Никітіною А.В. на основі освітньо-професійної програми для галузі знань 0305 – «Економіка та підприємництво» та навчального плану за напрямом 6.030503 – «Міжнародна економіка».

Рецензент

Доцент кафедри міжнародної економіки
кандидат економічних наук, доцент

Д.У. Бікулова

Робоча навчальна програма розглянута та ухвалена на засіданні кафедри Міжнародної економіки
(протокол № _____ від « ____ » _____ 201__ р.)

Завідувач кафедри міжнародної економіки
доктор економічних наук, професор

Д.В. Бабич

Схвалено Радою (методичною комісією) факультету Управління та бізнесу
(протокол № _____ від « ____ » _____ 201__ р.)

Голова Ради (методичної комісії)
факультету Управління та бізнесу
доктор економічних наук, професор

І.А. Дмитрієв

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Опис навчальної дисципліни

«Аналіз міжнародних проектів»

(система змістових модулів)

Характеристика обсягів підготовки	Характеристика лекційного потоку	Характеристика навчального процесу
Загальний обсяг – 3 кредити. Усього годин – 108 год. Усього змістових модулів – 16. Усього блоків змістових модулів – 3. Усього залікових модулів – 3. Один змістовий модуль – 2÷12 год. Один заліковий модуль – 26÷48 год. Усього аудиторних годин на тиждень – 4 (лекцій – 2 год., лабораторних занять – 2 год.).	Галузь знань – 0305 «Економіка та підприємництво». Напрямок підготовки – 6.030503 «Міжнародна економіка». Освітньо-кваліфікаційний рівень – бакалавр. Кількість навчальних груп у потоці – 1. Лектор, відповідальний за курс – професор Бабич Дмитро Володимирович.	Навчальна дисципліна – за вибором навчального закладу. Рік підготовки – 4. Семестр навчання – 7. Кількість годин: лекцій – 36, лабораторних робіт – 36, самостійних робіт студентів (СРС) – 36 (у т.ч. курсова робота – 18). Індивідуальна робота (консультації) – 6. Модульний контроль (види контролю: тестові завдання – 12). Підсумковий контроль: інтегрований іспит.

Предмет навчальної дисципліни

Предметом навчальної дисципліни є методологія та інструментарій аналізу проектних рішень.

2. Мета та завдання

Метою дисципліни є формування у майбутніх фахівців-економістів системи теоретичних знань, умінь та практичних навичок з методології та інструментарію аналізу проектних рішень, розробки й обґрунтування проектів для задоволення суспільних та особистих потреб за умов обмеженості ресурсів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Аналіз міжнародних проектів» студенти повинні:

Знати (згідно вимог ОПП за напрямом та рівнем підготовки):

- основи ринкової економіки щодо методів ідентифікації, підготовки, аналізу і здійснення міжнародних інвестиційних проектів;
- концепції міжнародного проекту, витрат і вигод в аналізі міжнародних проектів, теорію грошей у часі;
- принципи аналізу міжнародних проектів;
- основні концепції, поняття, методи і підходи, які використовуються у світовій практиці при аналізі та прийнятті проектних рішень;

- методологічні засади здійснення науково обґрунтованого аналізу дохідності й інвестиційної привабливості міжнародних проектів;
- життєвий цикл і перелік учасників міжнародного проекту;
- послідовність оцінки ефективності проектів, процедури прийняття рішень у аналізі міжнародних проектів, кількісні й якісні критерії оцінки та вибору проектів, математичні залежності між кількісними критеріями оцінки ефективності проектів;
- функціональні аспекти аналізу міжнародних проектів, їх цілі, призначення, особливості та методики здійснення, відмінності фінансового й економічного аспектів аналізу міжнародних проектів;
- процедури аналізу, порівняння та обґрунтування вибору міжнародних проектів, оцінки проектів щодо маркетингової технології, екологічної, соціальної та інституціональної життєздатності, фінансової та економічної привабливості;
- методики врахування ризику в процесі прийняття проектних рішень;
- особливості підготовки та реалізації міжнародних проектів на національному, регіональному, галузевому та місцевому рівнях;

Вміти (згідно вимог ОКХ за напрямом та рівнем підготовки):

- використовувати інструментарій аналізу міжнародних проектів;
- обґрунтовувати вибір проектних рішень за певних умов;
- розраховувати укрупненим методом суму інвестицій на підготовку, розробку та реалізацію міжнародного інвестиційного міжнародного проекту;
- скласти проектну собівартість продукції, розраховувати ціну на продукцію за проектом, визначати прибуток від її реалізації та рентабельність продукції;
- скласти таблицю основних техніко-економічних показників виробництва продукції за проектом;
- обчислювати показники ефективності проектів, обґрунтовувати доцільність реалізації міжнародного проекту;
- врахувати вплив інвестування на економіку підприємства;
- використовувати процедури розробки, аналізу, порівняння й обґрунтування вибору проектів за методологією й інструментарієм аналізу міжнародних проектів.

Мати уявлення (згідно вимог структурно-логічної схеми підготовки фахівця) про місце дисципліни в системі наукових знань, термінологію, основні поняття, якими користуються у світовій практиці ділового спілкування при підготовці та здійсненні проектів, методологію підготовки, вибору та реалізації проектів, процедури, прийоми і методи, критерії оцінки ефективності міжнародних проектів, які використовуються міжнародними, державними і приватними організаціями при розробці та аналізі міжнародних проектів і прийнятті інвестиційних рішень, способи та засоби залучення ресурсів для реалізації міжнародних проектів і механізми управління ними, а також про особливості різних функціональних аспектів аналізу міжнародних проектів.

У подальшому отримані знання з дисципліни будуть використані при вивченні таких фахових дисциплін: «Міжнародна інноваційна діяльність», «Міжнародна інвестиційна діяльність», а також при дипломному проектуванні.

Вступ

Місце дисципліни в системі економічних наук. Вступ до аналізу міжнародних проектів. Структура курсу. Теоретико-методичні особливості навчального процесу з дисципліни «Аналіз міжнародних проектів». Організаційно-методичні рекомендації щодо самостійної роботи студентів. Контроль знань і вмінь за дисципліною. Література.

Блок змістовних модулів (розділ) 1 КОНЦЕПЦІЯ ТА ІНСТРУМЕНТАРІЙ АНАЛІЗУ МІЖНАРОДНИХ ПРОЕКТІВ

Змістовий модуль (тема) 1

Концепція міжнародного проекту та його життєвий цикл

Концепція міжнародного проекту в аналізі міжнародних проектів. Методологічні підходи до визначення поняття «проект». «міжнародний проект». Ознаки бізнес-міжнародного проекту. Цілі та завдання міжнародного проекту. Методи визначення цілей міжнародного проекту. Підходи до поділу міжнародного проекту на складові елементи. Класифікація бізнес-проектів. Особливості різних типів і видів проектів. Середовище бізнес-міжнародного проекту. Учасники й оточення міжнародного проекту.

Концепція аналізу міжнародних проектів та її основні положення. Поняття та зміст аналізу міжнародних проектів. Предмет, завдання, мета й об'єкт аналізу міжнародних проектів. Аналіз міжнародних проектів як сукупність методів і прийомів для розробки та оцінки проектів, як інструмент планування і розвитку, як філософія бізнесу, як засіб організації найвигіднішого міжнародного проекту й умов його успішної реалізації. Функції аналізу міжнародних проектів. Складові елементи аналізу міжнародних проектів. Принципи аналізу міжнародних проектів.

Аспекти аналізу міжнародних проектів. Напрями (аспекти) аналізу міжнародних проектів, що здійснюються на всіх етапах їхнього життєвого циклу: комерційний (маркетинговий, ринковий), технічний, соціальний, екологічний, інституційний, фінансовий та економічний. Характерні особливості та складові елементи фінансового та економічного видів аналізу як ключових у аналізі міжнародних проектів.

Інструментарій аналізу міжнародних проектів. Складові компоненти інструментарію аналізу міжнародних проектів. Системний підхід до оцінки й аналізу міжнародних проектів.

Склад міжнародного проекту як розрахунково-кошторисної (робочої) документації. Пояснювальна записка, технологічна, будівельна, техніко-економічна, кошторисна частини, генеральний план та інші розділи міжнародного проекту як робочо-фінансової продукції міжнародного проекту.

Життєвий цикл міжнародного проекту, його стадії, фази та етапи. Поняття життєвого циклу міжнародного проекту. Взаємопов'язані фази: передінвестиційна, інвестиційна та експлуатаційна. Стадії передінвестиційної фази: аналіз інвестиційних можливостей, аналіз альтернатив міжнародного проекту й попередній вибір, попереднє техніко-економічне обґрунтування, бізнес-план. Інвестиційна фаза: переговори й укладення контрактів, міжнародного проектування, будівництво, маркетинг, навчання. Експлуатаційна фаза: прийомка та запуск виробництва, заміна обладнання, розширення, інновація.

Етапи написання й управління проектом. Укрупнені стадії розробки міжнародного проекту згідно з вітчизняною класифікацією. Передідентифікація та ідентифікація. Проектно-конструкторська проробка. Техніко-економічне обґрунтування альтернативних варіантів – техніко-економічний розрахунок (ТЕР). Оцінка (експертиза) міжнародного проекту, його прийняття, здійснення, експлуатація й оцінка результатів здійснення. Основні концепції, функції та поняття управління проектами. Взаємозв'язок управління проектами і функціонального менеджменту. Системний підхід до управління проектами. Мета і складові форми управління проектами при системному підході: стратегічне, оперативне та інструментальне управління. Переваги проектного управління. Модель управління міжнародним проектами. Організаційно-економічні засади управління міжнародним проектом. Особливості видів управління проектами (стратегічного, оперативного і фінансового) на кожному етапі життєвого циклу. Кадрове забезпечення міжнародного проекту. Організаційна структура міжнародного проекту. Матрична структура. Створення тимчасових творчих колективів. Функції керівника міжнародного проекту. Планування та контроль виконання проектних робіт.

Проектно-кошторисна документація. Порядок розроблення проектно-кошторисної документації в Україні. Погодження, експертиза та затвердження проектною документації в Україні.

Техніко-економічне обґрунтування бізнес-міжнародного проекту. Попереднє техніко-економічне обґрунтування міжнародного проекту. Техніко-економічне обґрунтування міжнародного проекту. Передінвестиційні дослідження витрат на підготовку інвестиційного міжнародного проекту. Стратегія підготовки та оцінка міжнародного інвестиційного міжнародного проекту.

Бізнес-план як основна складова частина бізнес-міжнародного проекту.

Розробка та планування капітального бюджету. Сутність складання капітального бюджету. Проблеми капітального бюджету. Завдання розробки бюджету реалізації інвестиційного міжнародного проекту. Види бюджету міжнародного проекту. Процедури розрахунку суми капітальних витрат у процесі розробки бюджету. Основні процедури в процесі розробки кожного розділу бюджету. Проектне фінансування.

Сучасні умови розробки та реалізації бізнес-проектів. Загальні принципи оцінки бізнес-проектів, що склалися в світовій практиці. Зіставлення життєвого циклу підприємства – організатора бізнес-ідеї, життєвого циклу нового продукту та життєвого циклу міжнародного проекту.

Змістовий модуль (тема) 2

Концепція витрат і вигод в аналізі міжнародних проектів, цінність грошей у часі

Поняття цінності та вартості міжнародного проекту. Методичні підходи до визначення цінності міжнародного проекту. Фінансова та економічна цінність міжнародного проекту. Основні концепції, що визначають цінність міжнародного проекту: вартість грошей у часі, альтернативна вартість, маржиналізм. Загальні вимоги до визначення фінансової та економічної цінності міжнародного проекту. Модель оцінки додаткових вигод і додаткових витрат міжнародного проекту. Необхідні розрахунки для відображення вигод і витрат міжнародного проекту у грошовому вираженні.

Витрати і вигоди в аналізі міжнародних проектів. Поняття явних і неявних вигод і витрат міжнародного проекту. Специфіка визначення витрат і вигод та їх кількісна оцінка при фінансовому й економічному аналізі. Прирісна природа витрат і вигод. Граничні величини.

Альтернативна вартість та альтернативні рішення. Концепція альтернативної вартості. Умови розгляду альтернативних витрат. Використання альтернативної вартості у аналізі міжнародних проектів. Альтернативна вартість таких ресурсів, як земля, капітал, праця. Причини відмінностей фінансових цін від альтернативних. Підходи до складання переліку альтернативних рішень. Взаємовиключаючі, взаємозамінюючі, синергетичні, взаємодоповнюючі, умовні альтернативи.

Цінність грошей у часі, їх теперішня та майбутня вартість. Фактори, що впливають на вартість грошей. Причини зміни вартості грошей у часі. Теперішня вартість грошей. Процес дисконтування грошових потоків. Простий і складний відсоток. Визначення розміру ставки дисконту, чинники, які впливають на її величину. Майбутня вартість грошей. Процес компаундування (нарощування) грошових потоків. Розрахунок вартості грошей за різних умов інвестування. Номінальна та реальна процентні ставки. Інфляційна премія.

Змістовий модуль (тема) 3

Грошовий потік

Поняття грошового потоку. Причини застосування грошового потоку для інвестиційного міжнародного проектування. Поняття припливу, відтоку, сальдо і додаткового грошового потоку. Види грошових потоків підприємства. Поняття фінансового потоку коштів усього інвестованого капіталу. Роль амортизації та її вплив на зміну грошового потоку. Методологічні принципи розрахунку грошового потоку за проектом. Прогнозування потоку коштів.

Змістовий модуль (тема) 4

Основні завдання для СРС за змістовими модулями 1,2,3

1. Концепція міжнародного проекту в аналізі міжнародних проектів.
2. Ознаки бізнес-міжнародного проекту.

3. Класифікація бізнес-проектів.
4. Середовище бізнес-міжнародного проекту.
5. Учасники й оточення міжнародного проекту.
6. Основні положення концепція аналізу міжнародних проектів.
7. Принципи аналізу міжнародних проектів.
8. Напрями (аспекти) аналізу міжнародних проектів.
9. Життєвий цикл міжнародного проекту: поняття, стадії, фази й етапи.
10. Етапи написання й управління проектом.
11. Системний підхід до управління міжнародними проектами.
12. Проектно-кошторисна документація.
13. Техніко-економічне обґрунтування міжнародного проекту.
14. Бізнес-план.
15. Цінність міжнародного проекту.
16. Концепція витрат і вигод в аналізі міжнародних проектів.
17. Оцінка додаткових вигод і додаткових витрат міжнародного проекту.
18. Явні і неявні вигоди і витрати міжнародного проекту.
19. Концепція альтернативної вартості.
20. Цінність грошей у часі.
21. Теперішня вартість грошей.
22. Дисконтування грошових потоків.
23. Компаундування (нарощування) грошових потоків.
24. Грошовий потік: поняття й основні елементи.
25. Методологічні принципи розрахунку грошового потоку за проектом.

Модульний контроль знань за змістовими модулями 1,2,3 (заліковий модуль №1) здійснюється у формі поточного тестування, усного опитування, виступу з доповідями.

Блок змістовних модулів (розділ) 2 МЕТОДОЛОГІЯ ТА ПРОЦЕДУРИ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ В АНАЛІЗІ МІЖНАРОДНИХ ПРОЕКТІВ

Змістовий модуль (тема) 5 Стандартні фінансові та неформальні критерії прийняття рішень

Принципи та загальний методичний підхід до оцінки ефективності проектних рішень. Критерії рішень як загальні правила визначення цінності міжнародного проекту та аналізу його фінансової привабливості. Принципи й основоположні вимоги до оцінки ефективності проектних рішень.

Сутнісна характеристика груп критеріїв відбору міжнародних проектів: цільові, критерії конкретного міжнародного проекту, зовнішні й екологічні, критерії реципієнта – здійснювача міжнародного проекту, науково-технічної перспективності, виробничі, комерційні, ринкові та критерії регіональних особливостей реалізації міжнародного проекту. Ранжирування критеріїв ефективності інвестиційних проектів за значенням. Фактори вибору

конкретного критерію для прийняття рішення про фінансову чи економічну доцільність міжнародного проекту.

Види ефективності міжнародного проекту. Логічна схема оцінки ефективності міжнародного проекту. Попередня, основна, заключна експертиза міжнародного проекту.

Показники і методи оцінки ефективності міжнародних проектів. Економічна сутність і методика розрахунку критеріїв ефективності міжнародних проектів, правила їх застосування у практиці прийняття проектних рішень. Основи ухвалення рішення про фінансове чи економічне прийняття міжнародного проекту. Статичні методи оцінки ефективності міжнародних інвестиційних проектів: метод терміну окупності інвестицій (метод амортизації), метод коефіцієнту ефективності інвестицій (метод середньої норми прибутку на капітал). Динамічні методи оцінки ефективності інвестиційних проектів: метод чистої приведеної вартості (метод чистого дисконтованого доходу), метод індексу прибутковості інвестицій, метод внутрішньої норми дохідності (внутрішньої економічної норми рентабельності), метод анuitету (метод еквівалентного річного доходу), метод модифікованої внутрішньої норми дохідності, коефіцієнт вигод і витрат. Інші критерії ефективності міжнародного проекту: тест рентабельності першого року експлуатації міжнародного проекту, критерій Бруно, графоаналітичний метод «квадрат потенціалу».

Аналіз альтернативних проектів. Порівняння міжнародних проектів за допомогою кількісних критеріїв ефективності та передумови і правила застосування не одного, а декількох (групи) критеріїв. Математичні взаємовідношення критеріїв ефективності проектів. Вибір критеріїв згідно із залежністю й обмеженням проектів. Загальні правила використання альтернативних критеріїв прийняття рішень. Аналіз нестандартних проектів.

Неформальні процедури відбору та оцінки міжнародних проектів. Комплексна експертиза міжнародного проекту. Можливі варіанти системи пріоритетів міжнародного проекту для інвестора. Призначення та етапи неформальних процедур для відбору варіантів міжнародного проекту і прийняття рішення про його здійсненність. Експертно-аналітичні методи (побудова «дерева цілей», «дерева проблем», аналіз існуючих організаційних структур). Критерії якості міжнародного проекту при формуванні інвестиційних програм.

Конкурс проектів. Засади, на яких ґрунтується відбір проектів, пріоритетних для держави. Групи проектів, що підлягають підтримці з боку держави, її участі або прямому фінансуванню. Підстава прийняття рішення про структуру розподілу коштів по проектах інвестиційної програми держави (галузі, регіони). Визначення пріоритетних напрямів і формування принципових програм реалізації.

Змістовий модуль (тема) 6

Динамічний аналіз безбитковості міжнародного проекту

Управління проектними потоковими витратами. Передумови ретельного аналізу обсягу продажу за проектом. Аналіз безбитковості як методика для

дослідження співвідношення між обсягом продажу та прибутковістю. Спільна мета усіх показників беззбитковості. Роль управління постійними та змінними поточковими витратами. Динаміка змінних і постійних витрат за проектом. Загальні витрати на виробництво та реалізацію продукції. Залежність витрат від обсягу виробництва та їх розрахунок.

Поняття і розрахунок беззбитковості міжнародного проекту. Визначення точки беззбитковості. Цілі аналізу беззбитковості. Рівняння, що є основою для визначення точки беззбитковості. Причини, з яких знання точки беззбитковості корисне. Особливості визначення різних видів точки беззбитковості. Поняття і способи визначення готівкової, бухгалтерської і фінансової точок беззбитковості. Графічне зображення залежності між операційними грошовими потоками в кожній точці беззбитковості та обсягом продукту. Розрахунок бухгалтерської точки беззбитковості аналітичним і графічним методами. Поняття операційного ліверіджу. Використання операційного ліверіджу для прийняття проектних рішень.

Особливості прийняття рішень в умовах динамічних змін. Статичний та динамічний аналіз міжнародного проекту. Можливі сценарії майбутніх подій щодо реалізації міжнародного проекту та можливі заходи, спрямовані на покращення ситуації. Вплив на ефективність і відповідно на прийняття міжнародного проекту майбутніх управлінських рішень залежно від ситуації: розширення потужності виробництва продукції за проектом, відмова від продукту, очікування. Ситуації при бюджетуванні. Гнучке та жорстке капітальне бюджетування проектів.

Змістовий модуль (тема) 7

Оцінка і прийняття проектних рішень в умовах ризику та невизначеності

Поняття ризику та невизначеності. Вплив визначеності, ризику та невизначеності на проектні рішення. Класифікація ризиків міжнародних проектів. Причини виникнення, ознаки і наслідки функціональних ризиків міжнародних проектів.

Аналіз ризиків міжнародного проекту і методи їх оцінки. Поетапна оцінка ризиків відповідно до стадій життєвого циклу міжнародного проекту. Кількісні й якісні методи аналізу й оцінки ризиків міжнародних інвестиційних проектів. Метод «дерева рішень». Метод «Делфі». Аналіз чутливості. Аналіз сценаріїв. Метод Монте-Карло (метод імітаційного моделювання). Метод визначення «критичних точок».

Управління проектними ризиками на міжнародному інвестиційному ринку. Сутність ризик-менеджменту. Заходи, що передбачають зниження ризику. Методи зниження ризику: розподіл ризиків між учасниками міжнародного проекту, резервування, страхування. Особливості страхування зовнішньоекономічної діяльності. Страхування будівельно-монтажних робіт. Етапи управління ризиками міжнародних проектів. Алгоритм визначення ефективності заходів щодо зниження ризиків. Можливі реакції на зміни умов реалізації міжнародного проекту.

Змістовий модуль (тема) 8

Основні завдання для СРС за змістовими модулями 5,6,7

1. Принципи оцінки ефективності проектних рішень.
2. Групи критеріїв відбору міжнародних проектів.
3. Види ефективності міжнародного проекту.
4. Схема оцінки ефективності міжнародного проекту.
5. Статичні методи оцінки ефективності міжнародних інвестиційних проектів.
6. Динамічні методи оцінки ефективності міжнародних інвестиційних проектів.
7. Аналіз альтернативних проектів.
8. Неформальні процедури відбору та оцінки міжнародних проектів.
9. Засади відбору проектів для державного фінансування.
10. Поняття і розрахунок беззбитковості міжнародного проекту.
11. Динаміка змінних і постійних витрат за проектом.
12. Готівкова, бухгалтерська і фінансова точки беззбитковості.
13. Графічна інтерпретація беззбитковості міжнародного проекту.
14. Особливості прийняття рішень в умовах динамічних змін.
15. Ризик і невизначеність у аналізі міжнародних проектів.
16. Причини виникнення, ознаки і наслідки проектних ризиків.
17. Класифікація ризиків міжнародних проектів.
18. Кількісні й якісні методи аналізу й оцінки ризиків міжнародних проектів.
19. Управління проектними ризиками на міжнародному інвестиційному ринку.
20. Методи зниження ризиків міжнародних проектів.

Модульний контроль знань за змістовими модулями 5,6,7 (заліковий модуль №2) здійснюється у формі поточного тестування, усного опитування, виступу з доповідями.

Блок змістовних модулів (розділ) 3

ФУНКЦІОНАЛЬНІ АСПЕКТИ АНАЛІЗУ МІЖНАРОДНИХ ПРОЕКТІВ

Змістовий модуль (тема) 9

Маркетинговий аналіз

Сучасна концепція маркетингу в проектному управлінні та аналізі міжнародних проектів. Сутність, предмет, мета і завдання маркетингового (комерційного) аналізу. Маркетингові дослідження, зовнішній та внутрішній аналізи. Вивчення умов ринку продукції (послуг), яку буде вироблено (надано) за проектом, що розглядається: попит, ціни, тенденції розвитку, конкуренти, вимоги споживачів.

Методи формування цін на продукцію. Методи прогнозування збуту і фактори точності прогнозу. Оцінка конкурентоспроможності проектної продукції.

Розробка маркетингової стратегії. Формування концепції маркетингу міжнародного проекту. Програма маркетингу міжнародного проекту. План маркетингу. Бюджет маркетингу міжнародного проекту. Методи встановлення бюджету на просування продукції.

Особливості аналізу проектів, продукція яких призначена для внутрішнього та зовнішнього ринку.

Змістовий модуль (тема) 10

Технічний аналіз

Інвестиції як засіб підвищення технічного рівня виробництва. Важливість технічного аналізу для визначення життєздатності міжнародного проекту. Показники, які характеризують технічний рівень на підприємстві.

Сутність, предмет, мета і завдання технічного аналізу. Основні аспекти технічного аналізу міжнародного проекту. Етапи робіт з виконання технічного аналізу міжнародного проекту. Основні технічні проблеми розробки міжнародного проекту і фактори технічного аналізу: Основні фактори технічного аналізу: форма власності, масштаб міжнародного проекту, взаємозв'язок між проектами, багатокomпонентність міжнародного проекту, тип технологічних процесів, матеріали, обладнання, місце розташування об'єкта, терміни реалізації інвестування, вибір технології з позицій наявності виробничих ресурсів, потрібної інфраструктури, промислової відпрацьованості, морального старіння, терміну реалізації, потенційного впливу на контингент людей. Група питань технічного характеру, які стосуються розробки міжнародного проекту.

Управління розробкою проектної документації. Планування здійснення міжнародного проекту: розробка заходів і графіку робіт. Технічний або виробничий план. Групи технічного аналізу міжнародного проекту.

Рівень і оцінка інвестиційних та експлуатаційних витрат на проект: основний кошторис, уточнений за результатами інженерної проробки міжнародного проекту, та додатковий кошторис (кошторис непередбачених витрат) з урахуванням непередбачених змін фізичних показників, цінових змін, надбавки за ризик. Складові елементи капітальних вкладень.

Технічна експертиза міжнародного проекту. Питання, що мають розглядатись при технічній експертизі: інформація про організацію-спонсора, підготовчі заходи (місцезнаходження підприємства, комунальні послуги, основне і допоміжне виробництво, капітальні витрати), наймання робочої сили, інженерні розрахунки, будівництво об'єкта, виробничі випробування, можливості збуту продукції та ін.

Змістовий модуль (тема) 11

Інституційний аналіз

Сутність, предмет, мета, завдання та основні методи інституційного аналізу. Оцінка можливостей міжнародного проекту в діючому політичному, економічному та правовому полі.

Зовнішні чинники, що впливають на організацію міжнародного проекту. Політико-правові та економічні чинники. Основні компоненти економічного середовища.

Характеристика сильних і слабких сторін організацій-учасників міжнародного проекту.

Внутрішнє середовище міжнародного проекту. Відповідність цілей підприємств цілям успішної реалізації міжнародного проекту. Поняття організаційної діяльності. Адміністративна функція організаційної діяльності. Організаційні структури управління проектами. Принципи класифікації організаційних структур залежно від змісту міжнародного проекту. Структурний розподіл підприємства. Принципи й оцінка розподілу видів діяльності. Відмінності структурних підрозділів залежно від групування видів діяльності за базовими схемами управління. Головні переваги функціонального групування видів діяльності підприємства. Повноваження як основа організаційної структури підприємства та пов'язані з ними принципи формування організаційної структури: скалярний векторний, делегування, абсолютної відповідальності, єдиноначальності та рівня повноважень. Організаційний план.

Кадрове забезпечення міжнародного проекту. Принципи правильного підбору кадрів. Оцінка рівня і діапазону управління. Обмеженість діапазону управління як причина багатоступінчастості організації. Кількісна межа підлеглих у керівника. Принцип діапазону управління. Види посадових зв'язків згідно з теорією Грайкунаса та їх сутність. Надійність і ефективність управлінської системи інвестиційно-виробничого комплексу.

Змістовий модуль (тема) 12

Екологічний аналіз

Сутність, предмет, мета і завдання екологічного аналізу. Міжнародного проектування в рамках оцінки впливу міжнародного проекту на довкілля. Склад робіт з екологічного аналізу під час створення міжнародного проекту. Завдання економіста в екологічному аналізі.

Основні принципи проведення екологічного аналізу. Оцінка очевидних екологічних наслідків, урахування взаємозалежності вигод і витрат, оцінка екологічних вигод і витрат у рамках підходу «з проектом» і «без міжнародного проекту» та використання механізму оцінки неявних вигод і витрат.

Методичні підходи до визначення та оцінки екологічних наслідків міжнародного проекту, його впливу на довкілля. Критерії класифікації та типи впливів проектів на навколишнє середовище. Загальновикористовувані методики: оцінка зміни продуктивності, підхід, заснований на оцінці витрат і доходу, підхід альтернативної вартості, аналіз ефективності витрат, оцінка превентивних витрат або витрат на зниження негативного впливу міжнародного проекту.

Змістовий модуль (тема) 13

Соціальний аналіз

Сутність, предмет, мета і завдання соціального аналізу. Основні елементи соціального аналізу міжнародного проекту. Необхідність проведення соціального аналізу на всіх стадіях розробки та реалізації міжнародного проекту. Стратегія соціального аналізу.

Соціальні аспекти міжнародного проекту. Основні соціальні аспекти міжнародного проекту та їх склад: соціально-культурні та демографічні характеристики населення, форми виробничої самоорганізації населення, прийнятність міжнародного проекту з точки зору місцевої культури, зацікавленість у проекті місцевого населення та організацій, що реалізуватимуть проект. Підготовка до вирішення соціальних аспектів міжнародного проекту. Показники суспільного життя, що використовуються в практиці аналізу міжнародних проектів для встановлення соціальних результатів реалізації міжнародного проекту. Проблема суб'єктивізму в зборі, обробці й аналізі інформації, що лежить в основі прийняття проектних рішень з соціальних аспектів.

Зміст соціального аналізу. Послідовність робіт із виконання соціального аналізу. Зміст соціального аналізу на кожній стадії розробки міжнародного проекту. Основні соціальні результати міжнародного проекту, які необхідно відбити в економічній оцінці.

Соціальне середовище міжнародного проекту та його оцінка. Дослідження соціального середовища міжнародного проекту. Індикатори соціального аналізу. Вивчення кількісного й якісного складу населення в регіоні міжнародного проекту. Критерії сегментації населення.

Міжнародного проектування соціального середовища міжнародного проекту. Опитування соціального середовища міжнародного проекту. Засади міжнародного проектування соціального розвитку регіону. Суть завдань соціального аналізу в процесі розробки міжнародного проекту: оцінка забезпечення ефективної зайнятості населення в результаті реалізації міжнародного проекту, оцінка впливу міжнародного проекту на формування нової структури та якості робочої сили, діагностика і міжнародного проектування соціальної структури за прогностичними показниками соціального середовища міжнародного проекту (індикаторами зайнятості).

Змістовий модуль (тема) 14

Фінансовий аналіз

Сутність і зміст, мета і завдання, методологічні підходи та інструментарій фінансового аналізу міжнародного проекту. Можливості фінансового аналізу. Складові оцінки фінансової ефективності міжнародного проекту. Різні підходи до оцінки фінансової ефективності у розробників міжнародного проекту та у бухгалтерів. Відображення в фінансовому аналізі впливу міжнародного проекту на результати діяльності підприємства.

Оцінка фінансового стану підприємства в процесі інвестування. Аспекти спеціальних методів діагностики фінансового стану. Послідовність процедур діагностики фінансового стану передпроектного обґрунтування. Узагальнюючі групи показників оцінки фінансового стану. Аналіз динаміки складу і структури

майна підприємства. Аналіз стану основних засобів та інших необоротних активів. Аналіз стану запасів і витрат. Аналіз стану розрахунків із дебіторами. Аналіз руху грошових коштів. Аналіз динаміки складу і структури джерел фінансових ресурсів. Аналіз додаткових джерел фінансових ресурсів та їх використання. Аналіз руху власного, залученого і позикового капіталу. Аналіз ефективності міжнародного проекту за участю позикового капіталу. Аналіз вливу на рентабельність власного капіталу частки позикового капіталу, ставки інвестування і ставки оподаткування. Аналіз платоспроможності і ліквідності. Аналіз ділової активності підприємства. Аналіз ефективності використання ресурсів. Аналіз стійкості економічного зростання підприємства. Послідовність відбору підприємства-реципієнта з урахуванням фінансового стану. Набір локальних показників (критеріїв) для вибору підприємства-реципієнта.

Інвестиційний аналіз. Основні напрями довгострокового інвестування. Аналіз структури довгострокових інвестицій та джерел їх фінансування. Аналіз ефективності виробничих інвестицій.

Вихідні форми проектного інвестування (прогнозні форми фінансової звітності). Базові форми для проведення фінансового аналізу в процесі підготовки інвестиційних проектів. Взаємозв'язок між формами та наявність у них інформації для оцінки міжнародного проекту. Розрахунок грошового потоку і сальдо реальних грошей, пов'язаних з реалізацією міжнародного проекту. Вплив порядку і термінів залучення коштів та їх повернення на загальний рівень витрат і обсяг інвестицій. Засади оцінки фінансової ефективності міжнародного проекту.

Організація проектного фінансування. Роль фінансування в прийнятті проектних рішень. Інвестиційний план. Фінансовий план. Фінансові показники міжнародного проекту.

Змістовий модуль (тема) 15

Економічний аналіз

Економічні аспекти аналізу міжнародних проектів та їх характеристика. Сутність, предмет, мета і завдання, засади і зміст економічного аналізу міжнародного проекту, відмінність його призначення від фінансового аналізу. Передумови до економічного аналізу. Необхідність визначення цілей міжнародного проекту в економічному аналізі. Інвестиційна привабливість міжнародного проекту. Економічна привабливість та ефективність міжнародного проекту. Економічна цінність міжнародного проекту і фактори, що впливають на неї.

Особливості формування вигод і витрат в економічному аналізі. Визначення цін на ресурси та на виготовлену продукцію з позицій суспільства. Труднощі визначення повної величини вигод і витрат, обумовлених проектом. Споживчий надлишок і його роль у визначенні економічних вигод міжнародного проекту. Альтернативна вартість як базова концепція економічного аналізу. Зовнішні ефекти міжнародного проекту та необхідність їх урахування в економічному аналізі. Складові економічного аналізу. Відчутні та невідчутні вигоди від міжнародного проекту.

Оцінка економічної привабливості та ефективності міжнародного проекту. Відповідність результатів міжнародного проекту стратегії розвитку та економічним цілям країни. Найпоширеніші економічні цілі національного розвитку, що враховуються при відборі міжнародного проекту. Відсів проектів за критерієм невідповідності міжнародного проекту завданням національної економіки. Методи позиціонування проектів за критеріями економічної привабливості й ефективності відповідно. Матриця економічної ефективності та привабливості, яка відбиває позицію уряду щодо підтримки тих чи інших проектів. Послідовність і сутність етапів оцінки економічної привабливості міжнародного проекту. Визначення економічної ефективності міжнародного проекту, економічна привабливість якого досліджена. Мета виміру економічної ефективності міжнародного проекту. Методологія прирісної природи вигод і витрат як основа оцінки економічної ефективності міжнародного проекту. Формула для розрахунку і сутнісна характеристика економічної цінності міжнародного проекту. Оцінка всіх компонентів міжнародного проекту з погляду альтернативної вартості. Передумови коригування фінансових показників аналітиками економічного аналізу. Трансфертні платежі.

Методичні підходи до визначення економічної вартості міжнародного проекту. Поняття повних витрат виробництва з позицій економічного аналізу. Тіньові ціни при оцінюванні суспільної цінності міжнародного проекту. Підходи до визначення тіньових цін. Причини використання в практиці економічного аналізу тіньових цін світового ринку. Проблема визначення тіньової ціни на основі еквівалента світової ціни, розрахованого в одиницях місцевої валюти. Причини заниження або завищення цінності національної валюти в країні. Співвідношення, що відбиває взаємозв'язок між офіційним і тіньовим курсами валюти. Коригування офіційного валютного курсу за допомогою стандартного коефіцієнта. Визначення еквівалента світової ціни експортних та імпорتنих товарів за допомогою паритетних цін. Поняття паритетних цін. Сутність імпортного та експортного паритету. Основні види експортно-імпорتنих цін, що відбивають умови експортування або імпортування продукції міжнародного проекту за правилами ІНКОТЕРМС. Основні економічні умови включення товарів у зовнішньоекономічну групу. Формування фінансової та економічної паритетної ціни експорту. Формування фінансової та економічної паритетної ціни імпорту. Коригування фінансових цін на товари, що не ввійшли до зовнішньоекономічної групи. Розрахунок ціни імпортного паритету для оцінки економічної вартості імпортозаміщуваних товарів або товарів, які можуть імпортуватись. Коригування позицій міжнародного проекту, що не є імпортозаміщуваним, на коефіцієнт переводу (перерахунку). Визначення економічної вартості товарів і послуг шляхом коригування їх фінансової вартості. Розрахунок коефіцієнта переводу (перерахунку) для груп товарів. Агрегований коефіцієнт переводу для всіх товарів і послуг даної держави, можливі наслідки від його використання. Рівняння між ціною FOB, вартістю вітчизняного виробництва товару в країні та ціною CIF як умова визначення економічної вартості компонентів міжнародного проекту на базі імпорتنих та експортних паритетів. Спосіб оцінки для товарів, що не беруть участі в зовнішньоторговельних операціях. Поняття

товарів, не залучених до зовнішньоторговельного обігу. Умови відсутності потреби в жодній поправці на ринковий валютний курс. Застосування способу визначення тіньової ціни на ресурси, для яких немає світової ціни. Методи оцінки економічної вартості землі і праці (робочої сили).

Фінансова й економічна оцінка залучених проектом ресурсів, використовуваних не на повну силу. Коригування фінансової вартості продукції на основі премії на зміну курсу валюти. Визначення рівня премії на зміну курсу валюти за офіційними даними та за ринковим курсом. Урахування премії за зміну курсу валюти за методикою використання тіньового курсу, а також за методикою перевідних коефіцієнтів.

Оцінка економічних значень цінності продукції. «Дерево рішень» для визначення економічних значень. Підходи до економічного аналізу в умовах наявності достатнього часу і коштів в умовах обмеженого бюджету. Підходи до визначення економічних значень для відчутних і невідчутних компонентів міжнародного проекту, а також для реальних ресурсів, зовнішньоторгових і незовнішньоторгових за експертно-аналітичним методом «дерева рішень».

Оцінка впливу міжнародного проекту на економіку країни. Характеристика економічних наслідків міжнародного проекту. Можливі методичні підходи до оцінки впливу міжнародного проекту, які визначаються у невідчутних проявах явних вигод і витрат суспільства. Споживчий надлишок. Поняття побічного ефекту (екстреналій) від реалізації міжнародного проекту, їх типи та наслідки.

Змістовий модуль (тема) 16

Основні завдання для СРС за змістовими модулями 9,10,11,12,13,14,15,16

1. Основні аспекти маркетингового (комерційного) аналізу міжнародного проекту.
2. Оцінка конкурентоспроможності проектної продукції.
3. План маркетингу міжнародного проекту.
4. Основні аспекти технічного аналізу міжнародного проекту.
5. Розробка проектної документації.
6. Технічний (виробничий) план міжнародного проекту.
7. Технічна експертиза міжнародного проекту.
8. Основні аспекти інституційного аналізу міжнародного проекту.
9. Організаційні структури управління проектами.
10. Організаційний план міжнародного проекту.
11. Кадрове забезпечення міжнародного проекту.
12. Основні аспекти екологічного аналізу міжнародного проекту.
13. Методичні підходи до визначення й оцінки екологічних наслідків міжнародного проекту.
14. Основні аспекти соціального аналізу міжнародного проекту.
15. Соціальне середовище міжнародного проекту та його оцінка.
16. Основні аспекти фінансового аналізу міжнародного проекту.
17. Оцінка фінансової ефективності міжнародного проекту.
18. Інвестиційний аналіз.
19. Організація проектного фінансування.

20. Інвестиційний план міжнародного проекту.
21. Фінансовий план міжнародного проекту.
22. Основні аспекти економічного аналізу міжнародного проекту.
23. Економічна привабливість та ефективність міжнародного проекту.
24. Визначення економічної вартості міжнародного проекту.
25. Оцінка впливу міжнародного проекту на економіку країни.

Модульний контроль знань за змістовими модулями 9,10,11,12,13,14,15,16 (заліковий модуль №3) здійснюється у формі поточного тестування, усного опитування, виступу з доповідями.

Заключення

Інтегрований висновок за дисципліною. Знання і уміння, які будуть використовуватись при вивченні інших дисциплін. Значення економічних знань для формування світогляду майбутнього фахівця. Перспективи розвитку теорії та практики застосування інструментарію аналізу проектних рішень.

4. Розподіл змістових модулів за видами занять за годинами та кредитами

Таблиця 4.1

Назва змістовного модуля	Усього на змістовий модуль (год./кред.)	Лекції (год.)	Лабораторні заняття (год.)	СРС (в т.ч. захист КР)(год.)
1	2	3	4	5
Блок змістових модулів (розділ) 1 КОНЦЕПЦІЯ ТА ІНСТРУМЕНТАРІЙ АНАЛІЗУ МІЖНАРОДНИХ ПРОЕКТІВ				
Змістовий модуль (тема) 1. Концепція міжнародного проекту та його життєвий цикл	8/0,22	4	2	2
Змістовий модуль (тема) 2. Концепція витрат і вигод аналізі міжнародних проектів, цінність грошей у часі	8/0,22	4	2	2
Змістовий модуль (тема) 3. Грошовий потік	8/0,22	2	4	2
Змістовий модуль (тема) 4. Основні завдання для СРС за змістовими модулями 1,2,3	2/0,06	-	-	2
Усього за блоком змістових модулів (розділом) 1	26/0,72	10	8	8
Блок змістових модулів (розділ) 2 МЕТОДОЛОГІЯ ТА ПРОЦЕДУРИ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ В АНАЛІЗІ МІЖНАРОДНИХ ПРОЕКТІВ				
Змістовий модуль (тема) 5. Стандартні фінансові та неформальні критерії прийняття рішень	12/0,33	4	4	4
Змістовий модуль (тема) 6. Динамічний аналіз беззбитковості міжнародного проекту	12/0,33	4	4	4
Змістовий модуль (тема) 7. Оцінка і прийняття проектних рішень в умовах ризику та невизначеності	8/0,22	2	4	2
Змістовий модуль (тема) 8. Основні завдання для СРС за змістовими модулями 5,6,7	2/0,06	-	-	2
Усього за блоком змістових модулів (розділом) 2	34/0,94	10	12	12
Блок змістових модулів (розділ) 3 ФУНКЦІОНАЛЬНІ АСПЕКТИ АНАЛІЗУ МІЖНАРОДНИХ ПРОЕКТІВ				
Змістовий модуль (тема) 9. Маркетинговий аналіз	6/0,17	2	2	2
Змістовий модуль (тема) 10. Технічний аналіз	6/0,17	2	2	2
Змістовий модуль (тема) 11. Інституційний аналіз	6/0,17	2	2	2
Змістовий модуль (тема) 12. Екологічний аналіз	6/0,17	2	2	2
Змістовий модуль (тема) 13. Соціальний аналіз	6/0,17	2	2	2
Змістовий модуль (тема) 14. Фінансовий аналіз	10/0,28	4	4	2
Змістовий модуль (тема) 15. Економічний аналіз	6/0,17	2	2	2
Змістовий модуль (тема) 16. Основні завдання для СРС за змістовими модулями 9,10,11,12,13,14,15	2/0,06	-	-	2
Усього за блоком змістових модулів (розділом) 3	48/1,33	16	16	16
Усього	108/3,0	36	36	36

Таблиця 4.2

Перелік тем лабораторних робіт

№ лабораторної роботи	Змістовий модуль №	Назва лабораторних робіт	Кількість годин	Обсяг навчального матеріалу (кредити)
1	1	Концепція міжнародного проекту та його життєвий цикл	2	0,06
2	2	Концепція витрат і вигод аналізі міжнародних проектів, цінність грошей у часі	2	0,06
3,4	3	Грошовий потік	4	0,11
5,6	5	Стандартні фінансові та неформальні критерії прийняття рішень	4	0,11
7	6	Динамічний аналіз беззбитковості міжнародного проекту	4	0,11
8,9	7	Оцінка і прийняття проектних рішень в умовах ризику та невизначеності	4	0,11
10	9	Маркетинговий аналіз	2	0,06
11	10	Технічний аналіз	2	0,06
12	11	Інституційний аналіз	2	0,06
13	12	Екологічний аналіз	2	0,06
14	13	Соціальний аналіз	2	0,06
15,16	14	Фінансовий аналіз	4	0,11
17	15	Економічний аналіз	2	0,06
ЗАГАЛОМ			36	1,00

5. Система оцінювання навчання

5.1. Система оцінювання трудовитрат навчання студента (залікові модулі)

№	Зміст навчального матеріалу	Кількість годин	Обсяг трудовитрат студента (кредитів)	Форма Контролю знань	Шкала оцінювання знань студента
1	2	3	4	5	6
1	Перший заліковий модуль за змістовими модулями 1,2,3	26	0,72	Модульний контроль: тестування	(1...100)
2	Другий заліковий модуль за змістовими модулями 5,6,7	34	0,94	Модульний контроль: тестування	(1...100)
3	Третій заліковий модуль за змістовими модулями 9,10,11,12,13,14,15	48	1,33	Модульний контроль: тестування	(1...100)
Усього		108	3,0		(1...100)

Примітка: підсумкова оцінка трудовитрат студента на засвоєння дисципліни у цілому підраховується як арифметична сума кредитів за опрацьованими заліковими модулями.

5.2. Система оцінювання знань студентів і шкала оцінки (за кожний заліковий модуль)

За шкалою ECTS	За національною шкалою	За шкалою навчального закладу
A	Відмінно	90 – 100
BC	Добре	75 – 89
DE	Задовільно	60 – 74
FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	35 – 59
F	Незадовільно з обов'язковим повторним курсом	1 – 34

Примітка: згідно з наказом МОН України від 30.12.05 р. № 774, підсумкова оцінка знань з навчальної дисципліни визначається як середньозважена результатів засвоєння окремих залікових модулів в інтервалі (1...100) балів.

6. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Навчальним планом підготовки фахівців за напрямом 6.030503 передбачено виконання курсової роботи з дисципліни «Аналіз міжнародних проектів».

7. Види, форми та методи навчання

Лекції, лабораторні роботи, консультації, самостійна робота студентів згідно таблиці розподілу змістових модулів за видами занять (за годинами та кредитами).

8. Методичне забезпечення

Навчально-методичні матеріали кафедри з дисципліни, які знаходяться на освітньому порталі ХНАДУ.

Навчально-методичні матеріали (навчальні посібники, навчальні програми, плани семінарських занять, тематика рефератів, матеріали для самостійної роботи студентів, списки рекомендованої літератури), що представлені на кафедрі.

Адреси рекомендованих Internet-сайтів:

<http://globalfindata.com>

<http://www.ukrstat.gov.ua>

<http://www.bank.gov.ua>

<http://www.minfin.gov.ua>

<http://www.finance.ua>

<http://rada.gov.ua>

9. Література, що рекомендована для самостійної роботи студентів (Залікові модулі 1,2,3)

Основна література

1. Афанасьев М.В., Телишевська А.І., Рудика В.І. Оцінка ефективності організаційно-технічних заходів: Навч. посіб. – Х.: ВД «ІНЖЕК», 2003. – 288 с.
2. Афанасьев Н.В., Телишевская Л.И. Проектный анализ: Конспект лекций. – Х.: Изд-во ХГЭУ, 2001. – 172 с.
3. Бізнес-план (тим, хто його складає) / Під ред. Л.В. Лось. – Житомир: Житомирський обласний центр зайнятості, 2004.
4. Богоявленська Ю.В. Аналіз міжнародних проектів: Навчальний посібник. – Київ: «Кондор», 2004. – 336 с.
5. Бузова И.А., Маховикова Г.А., Терехова В.В. Коммерческая оценка инвестиций / Под ред. В.Е. Есипова. – СПб.: Питер, 2003. – 432 с.
6. Верба В.А., Гребешкова О.М., Востряков О.В. Аналіз міжнародних проектів: Навч. – метод. Посібник для самост. вивч. дисц. – К: КНЕУ, 2002. – 297 с.
7. Виленский П.Л., Лившиц В.Н., Смоляк С.А. Оценка эффективности инвестиционных проектов: Теория и практика. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Дело, 2002. – 888 с.
8. Волков И.М., Грачева М.В. Проектный анализ: Учебник для вузов. – М.: ЮНИТИ, 1998. – 424 с.
9. Воркут Т.А. Аналіз міжнародних проектів. Навч. Посібник. – К.: Укр. Центр духовної культури, 2000.
10. Грабар І.Г., Титаренко В.Є. Система технологій і основи бізнес-планування: Навчальний посібник. – Житомир: ЖІТІ, 2002.
11. Катасонов В.Ю., Морозов Д.С. Проектное финансирование: организация, управление риском, страхование. – М.: Анкил, 2000. – 272 с.
12. Ковалев В. В. Методы оценки инвестиционных проектов. – М.: Финансы и

- статистика, 2003. – 144 с.
13. Колтынюк Б.А. Инвестиционное проектирование объектов социальной сферы: Учебник. – СПб.: Изд-во Михайлова В.А., 2000. – 432 с.
 14. Колтынюк Б.А. Инвестиционные проекты: Учебник. – СПб.: Изд-во Михайлова В.А., 2000. – 382 с.
 15. Коссов В. В. Бизнес-план: Обоснование решений: Учеб. пособие. – М.: ГУВШЭ, 2000.
 16. Крылов Э.И., Власова В.М., Журавкова И.В. Анализ эффективности инвестиционной и инновационной деятельности предприятия: Учеб. пособие. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Финансы и статистика, 2003. – 608 с.
 17. Мазур И.И., Шапиро В.Д. Управление проектами. – М.: Высшая школа, 2001. – 876 с.
 18. Майорова Т.В. Інвестиційна діяльність: Навч. посібник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2004. – 376 с.
 19. Москвін С.О., Бевз С.М., Верба В.А., Дідик В.Г., Новиков В.А., Унковська Т.Є. Аналіз міжнародних проектів. – К.: Лібра, 1998.
 20. Пересада А. А., Онікієнко С. В., Коваленко Ю. М. Інвестиційний аналіз. – К. – КНЕУ, 2003.
 21. Рижиков В.С., Яковенко М.М. та ін. Аналіз міжнародних проектів: Навч. посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2007. – 384 с.
 22. Риск-анализ инвестиционного проекта: Учебник для вузов / Под ред. М.В.Грачевой. – М: ЮНИТИ-ДАНА, 2001. – 351 с.
 23. Савчук В.П., Прилипко С.И., Величко Е.Г. Анализ и разработка инвестиционных проектов: Учеб. пособие. – К.: Абсолют-В, Эльга, 1999. – 304 с.
 24. Телишевська Л.І. Аналіз міжнародних проектів у схемах: Навчальний посібник. – Х.: ВД «ІНЖЕК», 2005. – 256 с.
 25. Удалих О.О. Управління інвестиційною діяльністю промислового підприємства: Навчальний посібник. – Київ. Центр навчальної літератури, 2006. – 292 с.
 26. Цигилик І.І., Кропельницька С.О., Білий М.М., Мозгль О.І. Аналіз і розробка інвестиційних проектів: Навч. посібник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2005. – 160 с.

Додаткова література

1. Аналіз вигід і витрат: Практ. посіб.: Пер. з англ. С. Соколік; наук. ред. О.Кілевіча, Секретаріат Ради Скарбниці Канади. – 2-е вид. – К.: Основи, 1999.
2. Бакаев Л.О. Кількісні методи в управлінні інвестиціями. – К.: КНЕУ, 2000.
3. Бард В., Дирен Б., Экономика проектного анализа. Практическое руководство. – Вашингтон, Институт экономического развития Всемирного Банка, 1991.
4. Батенко Л.П., Загородніх О.А., Ліщинська В.В. Управління проектами: Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2003. – 232 с.
5. Баум У. Цикл реализации проекта. – Вашингтон: Ин-т экономического развития Всемирного Банка, 1982.
6. Бизнес-план инвестиционного проекта: отечественный и зарубежный опыт. Современная практика и документация: Учеб. пособие / Под ред. В.М. Попова. – 4-е изд., перераб. и доп. – М.: Финансы и статистика, 1997. – 418 с.

7. Бернс В., Хавранек П.М. Руководство по оценке эффективности инвестиций: Пер. с англ., перераб. и доп. изд. – М.: АОЗТ «Интерэксперт», ИНФРА-М, 1995. – 528 с.
8. Бирман Г., Шмидт С. Экономический анализ инвестиционных проектов: Пер. с англ. / Под ред. Л.П. Белых. – М.: Банки и биржи, ЮНИТИ, 1997. – 631 с.
9. Бланк И.А. Инвестиционный менеджмент: Учебный курс. – К.: Эльга-Н, Ника-Центр, 2001. – 448 с.
10. Бланк И.А. Финансовый менеджмент. Учебный курс. – К.: Ника-Центр, 1999.
11. Бригхем Е.Ф. Основы финансового менеджмента. – К.: Молодь, 1997.
12. Валадайцев С.В. Управление инновационным бизнесом: Учеб. пособие для вузов. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2001. – 344 с.
13. Валадайцев С.В. Оценка бизнеса и управление стоимостью предприятия: Учеб. пособие для вузов. – ЮНИТИ-ДАНА 2001. – 720 с.
14. Верба В.А., Загородних О.А. Анализ международных проектов: Пособие. – К.: КНЕУ, 2000. – 322 с.
15. Верещак В.С., Бен Т.Г. Эколого-экономическое обоснование инвестиционных проектов. – Днепропетровск: Ин-т технологии, 1998. – 122 с.
16. Войчак В. Маркетинговый менеджмент: Пособие. – К.: КНЕУ, 1998. – 268 с.
17. Воронов К. Коммерческая оценка инвестиционных проектов: Основные положения и методики. – М.: Альт, 1994.
18. Витлинский Б.В. Анализ, оценка и моделирование экономического риска. – К.: Основы, 1996. – 390 с.
19. Витлинский В.В., Наконечный С.І., Шаратов О.Д. Экономический риск и методы его измерения. – К.: Национальный университет им. Т.Г.Шевченка, 1996.
20. Глазунов В.Н. Финансовый анализ и оценка риска реальных инвестиций. – М.: Финстатинформ, 1997.
21. Гойко А.Ф. Методы оценки эффективности инвестиций та приоритетні напрями їх реалізації. – К.: ВІРА-Р, 1999.
22. Голубков Е.П. Маркетинговые исследования: Теория, методология, практика. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Финпресс, 2000. – 464 с.
23. Гранатуров В.М. Экономический риск: сущность, методы измерения, пути снижения: Учеб. пособие. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Дело и Сервис, 2002. – 160 с.
24. Грачева М.В. Анализ проектных рисков: Учеб. пособие. – М.: Финстатинформ, 1999. – 216 с.
25. Дидык В.Г. Коммерческий анализ инвестиционных проектов: Метод. рек. – К.: Междунар. Центр приватизации, инвестиций и менеджмента, 1995. – 17 с.
26. Завгородний А.Г., Стадницкий Ю.І. Менеджмент реальных инвестиций. – К.: Знання, КОО, 2000.
27. Зимин И. А. Реальные инвестиции: Учеб. пособие. – М.: Ассоциация авторов и издателей «Тандем»; Изд-во «Экмос», 2000. – 304 с.
28. Идрисов А.Б., Картышев С.В., Поспишков А.В. Стратегическое планирование и анализ эффективности инвестиций. – М.: Филинь ИМД, 1997.

29. Инвестиционное проектирование: практическое руководство по экономическому обоснованию инвестиционных проектов / Под ред. С.И. Шумилина – М.: Финстатинформ, 1995.
30. Козик В.В., Федоровский В.А. Оценка эффективности инвестиционных проектов // Финансы Украины. – 2001. – №4. – С. 22-25.
31. Катасонов В.Ю. и др. Проектное финансирование: Мировой опыт и перспективы для России. – М.: АНК ИЛ, 2001.
32. Ковальов В.В. Финансовый анализ: управление капиталом, выбор инвестиций, анализ отчетности. – М. Финансы и статистика, 1997.
33. Комаринський Я., Яремчук І. Фінансово-інвестиційний аналіз. – К.: «Українська енциклопедія» ім. М.П. Бажана; Агентство «Книга пам'яті України», 1996.
34. Леши Р., Барнес С. Планирование инвестиций. – М.: Дело, 1994.
35. Липсиц И.В., Коссов В.В. Инвестиционный проект: методы подготовки и анализа. Учебно-справочное пособие. – М.: БЕК, 1996.
36. Мазур И.И., Шапиро В.Д. и др. Реструктуризация предприятий и компаний: Справочное пособие. – М.: Высшая школа, 2000.
37. Маркарьян Э.А., Герасименко Г.П., Маркарьян С.Э. Финансовый анализ. – М.: ИД ФБК-ПРЕСС, 2002.
38. Моделирование рискованных ситуаций в экономике и бизнесе: Учеб. Пособие / Под. ред. Б.А. Лагоши. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Финансы и статистика, 2001. – 224 с.
39. Мочерний С.В. Методологія економічного дослідження. – Л.: Вид-во «Світ», 2001.
40. Мыльник В.В. Инвестиционный менеджмент: Учеб. пособие. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Академ. Проект, 2002. – 272 с.
41. Оценка бизнеса. Учебник под ред. А.Г. Грязновой. М.: Финансы и статистика, 2000. – 512 с.
42. Пересада А.А. та ін. Інвестування: Навч. – метод. посібник. – К.: КНЕУ, 2001.
43. Пересада А.А. Управління інвестиційним процесом. – К.: Лібра, 2002. – 472 с.
44. Поддерегин А.М., Буряк Л.Д., Калач Н.Ю. Финансовый менеджмент. – М.: Книга. – 2001. – 344 с.
45. Аналіз міжнародних проектів. Навч. посібник / Під ред. С.О. Москвина. – К.: Лібра, 1999. – 366 с.
46. Руководство по проектному анализу. – Вашингтон, Институт экономического развития Всемирного Банка, 1994.
47. Руководство по циклу проекта. – Вашингтон, Институт экономического развития Всемирного Банка, 1994.
48. Раапяпин А.В. Методика оценки экономической эффективности инвестиционных проектов // Финансы Украины. – 2001. – №2. – С. 27-35.
49. Руководство пользователя Project Expert 6 Professional. – М.: Про-Инвест Консалтинг, 1999.
50. Скоун Т. Управленческий учет. – М.: Аудит, Издательское объединение «ЮНИТИ», 1997.
51. Стоянова Е.С. Финансовый менеджмент. 5-е издание. – М.: Издательство

- «Перспектива», 2000.
- 52.Тренев Н.Н. Управление финансами. – М.: Финансы и статистика, 2000.
- 53.Федонін О.С, Реніца І.М., Олексик О.І. Потенціал підприємства: формування та оцінка: Навч. посібник. – К: КНЕУ, 2004. – 316 с.
- 54.Федоренко В. Г. Інвестиційний менеджмент. – К.: Міжрегіональна академія управління персоналом, 2001.
- 55.Финци У. Всемирный Банк и анализ проектов. – Вашингтон, Институт экономического развития Всемирного Банка, 1991.
- 56.Чапек В.Н. Экономика природопользования: Учеб. пособие. – М.: ПРИОР, 2000. – 208 с.
- 57.Управление инвестициями: В 2-х т. / В.В. Шеремет, В.М. Павлюченко, В.Д. Шапиро и др. – М.: Высш. шк., 1998.
- 58.Управление проектами / PROJECT MANAGMENT: Толковый англо-русский словарь-справочник / Под ред. В.Д. Шапиро. – М.: Высшая школа, 2000.
- 59.Цветкова Е.В., Арлюкова И.О. Риски в экономической деятельности: Учебное пособие. – СПб: ИВЭСЭП, 2002. – 64 с.

Укладачі:

завідувач кафедри
міжнародної економіки

Бабич Дмитро Володимирович

доцент кафедри
міжнародної економіки

Болдовська Катерина Петрівна

асистент кафедри
міжнародної економіки

Нікітіна Аліна Вадимівна